

Силабус
Виробнича практика
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (Мова і література (англійська))»
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))
Спеціалізація	A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Ірина ШКОЛА
Кафедра	іноземних мов і методики викладання
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-in-mov/composition-kaf-in-mov/shkola/
Контактний телефон	+380 66 476 01 23
Е-mail викладача	ireneshkola@gmail.com
Графік консультацій	вівторок, 11.00-12.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
6/ 180 год.	очна (денна)			180 год.	2 сем – залік
	заочна (дистанційна)			180 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: англійська

Ключові слова: англійська мова, граматики англійської мови, аудіювання, читання, письмо, говоріння, педагогічна практика, старша школа, наукова діяльність

Мета курсу

Поєднання теоретичного й практичного аспектів педагогічної діяльності в умовах закладів загальної середньої освіти (старша школа, 10-11 класи) та фокусування здобувачів на поглибленні знань, набутих у процесі фахової підготовки до подальшої професійної діяльності. Навчально-методичний аспект передбачає підготовку магістрів до викладання англійської мови та зарубіжної літератури у старших класах ЗЗСО, засвоєння особливостей методики їх викладання з урахуванням вікових особливостей старшокласників; організаційно-виховний аспект - підготовку магістрів до організації виховної роботи з учнями 10-11 класів; науково-дослідницький аспект - формування навичок наукової діяльності через підготовку тез для участі у наукових конференціях або студентських збірниках.

Предметом навчальної дисципліни є освітній процес навчання англійської мови та зарубіжної літератури у старшій школі (10-11 класи) закладів загальної середньої освіти.

Компетентності та програмні результати навчання

ЗК3 Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критичний аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси і технології в освітньому процесі і професійній діяльності.

ЗК4 Здатність діяти автономно, свідомо і відповідально, генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення у навчальній і професійній діяльності.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК6 Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК7 Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу, значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК8 Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, працювати на постконфліктних/деокупованих територіях; керувати власним психоемоційним станом у ході освітньої і професійної діяльності; формувати у здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя та дотримуватись самому.

ЗК11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ФК1 Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3 Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4 Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5 Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6 Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7 Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК8 Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ПК2 Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК6 Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

ПК7 Здатність проєктувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольованих матеріалів.

РН1 Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2 Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації

власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3 Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4 Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5 Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

РН7 Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8 Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН11 Демонструє вміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12 Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13 Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

РН15 Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, у тому числі й на постконфліктних/деокупованих територіях; демонструє здатність діяти автономно і в команді, керувати власним психоемоційним станом, вміння забезпечувати рівноправну і конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати позитивну мотивацію до саморозвитку та адекватну самооцінку власної діяльності.

ПРН3 Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнього контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН6 Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.

ПРН7 Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, вміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітньому контексті.

Зміст курсу

1. Організаційно-настановний етап (тиждень 1)

Ведення конспекту основних положень настановчої конференції асистентської практики

Погодження індивідуального плану роботи практиканта

Ознайомлення з базою практики (ЗЗСО), структурою школи, педагогічним колективом

Вивчення розкладу занять у 10-11 класах

Опрацювання фахової літератури, поданої в силабусі

2. Методична робота (тижні 2-3)

Ознайомлення з навчальними програмами з англійської мови та зарубіжної літератури для 10-11 класів

Вивчення календарно-тематичного планування

Аналіз підручників та навчально-методичного забезпечення для старшої школи

Ознайомлення з нормативними документами ЗЗСО

Вивчення особливостей профільного навчання у старшій школі

3. Спостережувально-аналітична діяльність (тижні 2-4)

Відвідування не менше 10 уроків англійської мови у 10-11 класах

Відвідування не менше 5 уроків зарубіжної літератури у 10-11 класах

Спостереження за методами та прийомами роботи вчителів-методистів

Аналіз особливостей навчально-пізнавальної діяльності старшокласників

Ведення щоденника практики з детальними записами спостережень

4. Навчальна діяльність (тижні 3-5)

Англійська мова:

Розробка 3 планів-конспектів уроків англійської мови для 10-11 класів

Проведення 3 пробних уроків англійської мови

Розробка плану-конспекту відкритого залікового уроку англійської мови

Проведення відкритого залікового уроку з самоаналізом

Зарубіжна література:

Розробка 2 планів-конспектів уроків зарубіжної літератури для 10-11 класів

Проведення 2 пробних уроків зарубіжної літератури

Розробка плану-конспекту відкритого залікового уроку зарубіжної літератури

Проведення відкритого залікового уроку з самоаналізом

5. Організаційно-виховна робота (тижні 4-5)

Розробка плану-конспекту позакласного заходу з англійської мови для старшокласників

Розробка плану-конспекту виховного заходу літературного спрямування

Проведення одного з розроблених заходів

Участь у роботі класного керівника (за можливості)

6. Науково-дослідницька діяльність (протягом практики)

Визначення теми наукового дослідження в галузі методики навчання англійської мови або зарубіжної літератури

Збір емпіричного матеріалу для дослідження під час практики

Аналіз сучасних підходів до навчання іноземних мов у старшій школі

Підготовка тез для участі у науковій конференції або для публікації у студентському збірнику наукових праць (обсяг 3-5 сторінок)

7. Щоденник практики

Щоденне ведення щоденника з фіксацією:

дати, часу та змісту діяльності

спостережень за навчально-виховним процесом

аналізу відвіданих уроків

рефлексії власної педагогічної діяльності

висновків та пропозицій щодо вдосконалення навчального процесу

8. Звітно-підсумковий етап (тиждень 6)

Підготовка звітної документації

Оформлення портфоліо практиканта

Участь у підсумковій конференції з практики

Складання заліку

Методи навчання: метод педагогічного спостереження, аналіз навчально-методичної документації, анкетування, тестування учасників освітнього процесу, мозковий штурм, евристична бесіда, дискусія, вивчення педагогічного досвіду, системний підхід до освітнього процесу, кейс метод та метод проєктів, проблемне навчання, використання ІКТ і цифрових ресурсів як наочний метод.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувача вищої освіти очікується здатність самостійно планувати, проєктувати та проводити навчальні заняття відповідно до специфіки англійської мови із застосуванням сучасних методик і технологій (зокрема інформаційних) в освітньому процесі, психологічних особливостей учнів, рівня їхніх навчальних досягнень та аналізувати проведені навчальні заняття, позакласні заходи з урахуванням усіх компонентів освітнього процесу та відповідних вимог.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятої в Університеті (<https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-sayt.pdf>). Не допускається академічний плагіат, фальсифікація і фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, мультимедійний проєктор, екран/інтерактивна дошка); програмне (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, Інституційний репозитарій БДПУ); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного контролю, і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль включає: облік відвідування та перебування здобувачів вищої освіти на базах практики; виконання індивідуального плану практики; перевірка документації практики на проміжному та заключному етапі; оцінювання наукової складової (тез); проведення підсумкової конференції; прийняття заліку з виробничої практики.

При оцінюванні враховується звіт про практику, щоденник практики, наукова робота (тези) та характеристика роботи здобувача вищої освіти від бази практики.

Таблиця 1. Розподіл балів за результатами виробничої практики

Види робіт	Кількість набраних балів						
		1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89
	F	FX	E	D	C	B	A
Складання індивідуального плану роботи	2	2	3	3	4	5	6
Систематичне ведення щоденника практики	3	4	5	6	7	8	10
Відвідування та аналіз уроків у 10-11 класах	2	3	4	4	5	6	7
Складання конспектів і проведення пробних уроків англійської мови	3	4	5	6	7	8	9
Складання конспекту і проведення залікового уроку англійської мови	4	5	6	7	8	9	11

Види робіт	Кількість набраних балів						
Самоаналіз залікового уроку англійської мови	2	3	3	4	5	6	7
Складання конспектів і проведення пробних уроків зарубіжної літератури	2	3	4	5	6	7	8
Складання конспекту і проведення залікового уроку зарубіжної літератури	3	4	5	6	7	8	10
Самоаналіз залікового уроку зарубіжної літератури	2	2	3	4	4	5	6
Розробка та проведення позакласного заходу з англійської мови	2	3	4	4	5	6	7
Розробка та проведення виховного заходу літературного спрямування	2	3	4	4	5	6	7
Наукова робота: підготовка тез для конференції або збірника	3	4	5	6	7	8	10
Наявність психолого-педагогічної характеристики учня/класу	2	2	3	3	4	4	5
Наявність фотоматеріалів (презентації, відео)	2	3	3	4	4	5	6
Звіт-самоаналіз з практики	2	3	4	4	5	6	7
Участь у звітній конференції з практики	2	3	3	4	4	5	6
Разом максимальна кількість набраних балів	34	49	57	64	77	89	100

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни.

Рекомендована література

Основна:

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
2. The Journey from an English Learner to an English Teacher. На шляху до професійної майстерності: від студента до вчителя : навчальний посібник до курсу «Методика навчання англійської мови»

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Калініна Л. В., Щерба Н. С., Прокопчук Н. Р., Кузьменко О. Ю., Григор'єва Т. Ю. ; за ред. Н. С. Щерби. Житомир : Вид-во "Євроволин", 2022. 296 с.

3. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах: англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: навчальний посібник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за редакцією Ніколаєвої С. Ю. Ірпінь: Видавець Романенко Л. Л., 2016. 398 с.
4. Harper, J. The Practice of English Language Teaching (5th Edition). Pearson Longman, 2015. P. 364 – 378.
5. Council of Europe (2020), Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Companion Volume, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Режим доступу: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors2018/1680787989>
6. Школа І., Салюк Б., Шевченко М. 4 Elements in the ESL/EFL Classroom: a Teacher's Handbook of Activities. 4 елементи на уроці англійської мови: посібник активностей для вчителя. Житомир: Видавець ПП "Євро-Волин", 2024. 106 с.

Додаткова:

1. Методика викладання англійської мови: навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод І. В. Умань: Візаві, 2018. 65 с.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
3. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.
4. Вишневецький О. І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 206 с.
5. Дмитренко Н., Панченко В., Школа І. Роль рефлексії у процесі педагогічної практики майбутніх учителів англійської мови. Journal of Cross-Cultural Education. 2025. № 5. С. 38-45. <https://doi.org/10.31652/2786-9083-2025-5-38-45>
6. Дмитренко, Н., Панченко, В., Гладка, О., Школа, І., Девіцька, А. Застосування прийомів соціально-емоційного навчання у формуальному оцінюванні майбутніх учителів англійської мови. Молодь і ринок, 2024, 2 (222), 80-85. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298742>
7. Дмитренко, Н., Панченко, В., Гладка, О., Школа, І., Девіцька, А. (2024). Вплив соціально-емоційного навчання на результати формуального оцінювання майбутніх учителів англійської мови. Інноваційна педагогіка, 72, 53-60. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.8>
8. Школа І. В., Салюк Б. А., Смялянська В. В. Візуальна грамотність як компонент предметно-мовного інтегрованого навчання англійської мови. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2025. № 1. С. 141-149.
9. Школа Ірина. Доповнена реальність як ефективний інструмент вдосконалення вмінь говоріння на уроках англійської мови. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ "Друк плюс", 2024. Вип. 72. С.38-43 <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2024-72-38-44>
10. Салюк Богдана, Школа Ірина. Цифровий сторітелінг у навчанні англійської мови здобувачів вищої освіти. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип.2. Бердянськ : БДПУ, 2022. С.375-385.
11. Shkola I. The pedagogy of pixels: integrating meme creation into communicative language teaching. A Person in the Language Space: Historical Heritage, Problems and Development Prospects: Online Book

of Proceedings of the 5th International Academic Conference (Zaporizhzhia, April 24-25, 2025). Zaporizhzhia: BSPU, 2025. 215 p.

12. Dmitrenko N., Panchenko V., Hladka O., Shkola I., Devitska A. Social emotional learning in pre-service EFL teachers' formative assessment in crisis times. LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching. 2025. Vol. 28(1). P. 37-57. <https://doi.org/10.24071/llt.v28i1.9837>
13. Dmitrenko, N., Panchenko, V., Hladka, O., Shkola, I., & Devitska, A. (2024). Cultivating communication skills in times of crisis : the perceived impact of SEL techniques in formative assessment on the communication competence of pre-service teachers in Ukraine. International Journal of Emotional Education, 16(2), 1-5. <https://doi.org/10.56300/MAIN4950>
14. Kagan S., High J. Kagan structures for English Language Learners. ELS magazine. July/August 2002. P. 10-12.
15. Wilson JJ. How to teach listening. Pearson Education Limited 2008. 192 p.

Інтернет-ресурси:

1. Закон України "Про повну загальну середню освіту" № 463-IX від 16.01.2020. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
2. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п#Text>
3. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 5–9 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова. 2017. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
4. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
5. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. Provisional edition, Council of Europe, 2017. 230 p. URL: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors2018/1680787989>